

AVE MARIA

ŠTEV. (No.) 20.

OCTOBER 2nd 1920

LETO (VOL.) XII.

AVE MARIA.

Izhaja vsako drugo soboto
Published every second Saturday by
FRANCISCAN FATHERS
in the interest of the Order of
St. Francis.
1852 W. 22nd PL. CHICAGO, ILL.
Naročnina \$2.00 na leto. — Subscription
Price \$2.00 a Year.

Published and distributed under permit
(No. 650), authorized by the Act of Oct.
6, 1917, on file at the Post Office of
Chicago, Ill. By order of the President,
A. S. Burleson, Postmaster General.

Entered as second-class matter Oct. 20,
1919, at the post office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879. Accep-
tance for mailing at special rate of Oct.
3, 1917, authorized October 25, 1919.

V ZALOGI "AVE MARIA" IMA- MO SLEDEČE KNJIGE:

MOLITVENIKI.

**Amerikanski Slovenski molitve-
nik.** — Spisal Rev. K. Zakrajšek. —
Prvi in edini slovenski molitvenik
tiskan v Ameriki. Ima najvažnejše
molitve tudi v angleščini. \$1.25.

KRIŽEV POT, v obliki male bro-
šurice. Križev pot je najbolj prilju-
bljena pobožnost za naše večernice.
Toda pobožno se more opraviti še le,
ako ima vsak vernik svojo knjižico
v rokah. Zato ima večina cerkev
že te knjižice v zalogi, da je dobi
vsak ko pride k pobožnosti. Ako se
jih po najmanj sto kosov naroči, da-
mo znaten popust. 15c.

BODI MOJ, molitvena knjiga z
velikimi črkami. \$2.00.

Sveta Spoved. Molitvena in pod-
učna knjižica. Jako jo priporočamo
vsem in vsakemu. Koliko svetih spo-
vedi je nevrednih in koliko slabih,
ker manjka pravega poduka o sveti
spovedi. Stane \$1.00.

Šmarnice (Volc). Lepa premišlje-
vanja o Mariji, katero tudi priporo-
čamo. Stane \$1.50.

Hvala Božja, molitvenik. Stane
\$1.50.

Sveta Ana. Molitvenik z velikimi
črkami. Češčenje svete Ane se je
zadnja leta silno razširilo. Velike
božje poti so nastale v Ameriki; ta-
ko v New Yorku, tako v Kanadi, ta-

ko pri sveti Ani v Ill. Veliko čudo-
žnih ozdravljenj se zgodi vsako leto
ob priliki pobožnosti Nji v čast. Vsi
častilci svete Ane, zlasti naše žene,
se bodo te knjige gotovo zveselile.
Stane \$2.00.

**Obrednik DRUŠTVA KRŠČAN-
SKIH MATER.** — Spisal Rev. K.
Zakrajšek, OFM.

Večna Molitev, je ročna knjižica
za častilce presvetega Zakramenta.
Vsi se je bodo gotovo zveselili, kajti
pogrešali smo jo za čas vojske, ker
je nismo mogli dobiti. \$2.00.

KRUH ŽIVLJENJA je krasna
molitvena knjiga. Štirideset različ-
nih obhajilnih molitev. Stane. \$2.00

NAZARET, molitvena knjiga v
češčenje svete Družina. Stane \$2.00

**Obradnik SPOLKU KATOLI-
CKYCH MATIEK,** Obrednik druš-
tev Krščanskih mater v slovaščini
Spisal Rev. K. Zakrajšek. 50c.

KNJIGE ZA DUHOVNO BRANJE.

SVETO PISMO (Holy Bible).
Novi zakon. Krasno preveden. Te
knjige smo Slovenci že dolgo pogre-
šali. Rojaki gotovo boste segli po
tej knjigi, da je bode imela vsaka
katoliška hiša! Stane \$2.50.

Na poti v večnost. Krasna knjiga,
katero bi moral vsak kristijan preči-
tati. Koliko krasnih in lepih nauk
in sicer tako poljudno — ti podaja.
"So trenutki, ko se duša zbere, ozre
in poglobi sama v sebe, v trenutku
miru in pokoja v sredi morda sicer
burnega življenja. To so trenutki, ko
se zdi, da slišimo, kako udarjajo
angelske peroti, skrivnostni šum, ki
napolnjuje svetišče, komaj slišni gla-
sovi, be se de polne tolažbe. Srečne
ure! V takem trenutku se dvigne
duša na perotih krščanske misli v
svet čistih idej in njenemu pogledu
se odpre nov svet, poln svetlobe in
za reče sreče." Tako piše pisatelj v
uvodniku. Res ta knjižica bode mar-
sikoga privedla v te višave čistih i-
dealov in načel in vzvišenih misli.

SLOVENSKI GOFINE. Ta knji-
ga je dobro poznana med Slovenci.
To je razlaga vseh svetih evange-
lijev in vseh cerkvenih praznikov in
molitev in sploh celega cerkvenega

leta. Ta knjiga je zlata vredna knji-
ga zlasti za one hiše, kjer žive daleč
od cerkve, kjer nimajo slovenskega
duhovnika. Koristna je za bolnike.
Stane \$3.00.

**Življenje svetnikov in svetnic bo-
žjih.** Beseda mičejo, zgledi vlečejo,
pravi pregovor. Tako vlečejo lepi
zgledi svetih mož in žena tudi nas za
seboj v posnemanje njih lepih čed-
nosti, njih čistega svetega in boga-
boječega življenja. Stane \$4.00.

Anton Keržič: Osmero blagrov. —
Ta knjižica je že dobro znana. In
kdo je še ni prečital ne enkrat po-
večkrat. Da, Da! Ko bi mi mislili
na ta blagra, ko bi mi v teh blagih
iskali svoje sreče, kako gotoveje in
koliko lažje bi jo našli. Rojaki, či-
tajte to knjižico! Stane \$1.25.

Slovensko-angleški katekizem. Pri-
redil Rev. K. Zakrajšek, OFM. Pre-
potrebna knjiga zlasti za naše ma-
tere, ker se otroci skoro povsodi
uče samo angleški katekizem. Mati
toraj ne more prav nič pomagati šo-
li. Na podlagi tega katekizma ji
bode pa prav lahko. V katere so ga
 uvedli, ga radi imajo. Damo ga šo-
lam po precej znižani ceni. Stane
45c.

**Premišljevanje o Presvetem Srcu
Jezusovem.** Krasna knjižica zlasti za
pobožnosti prvih petkov ali tudi za
svete ure. Češčenje presvetega Srca
je najvažnejše dandanes. Ljubezen
mora zmagati in bode zmagala! Sta-
ne \$1.25.

Vzorniki prvega svetega obhajila.
To so zgledi svetih dečkov in deklic
za prvo sveto obhajilo. Tu se kaže,
kolike važnosti za celo poznejše člo-
veško življenje je prvo sveto obhaji-
lo. Prvo sveto obhajilo je po-
gosto podlaga celega življenja.
In obratno. Matere, prečitajte te
lepe zgledne in videle boste! Stane \$1.

Kateheze za prvence. Priprava za
prvo spoved, prvo sveto obhajilo in
sveto hirmo. V marsikaki naselbi-
ni mora mati sama največ storiti za
pripravo na svete zakramente, ker
je duhovnik daleč in le malo kdaj
pride v naselbino. Tukaj matere naj-
dete navodil, kako boste to dose-
gle. 50c

ŠTEV. (NO.) 20.

OTOBER, 2nd 1920.

LETO (VOL.) XII.

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.00 za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.00 za Evropo \$1.50

List v obrambo sv. vere med Ameriškimi Slovenci.

Nekoliko prijateljskih besed.

DANES IMA BESEDO Mrs. Bevec, iz Canonsburga, Pa., ki piše to le:

Na zamerite mi, da sem zopet v vašem uredništvu s svojo nadležnostjo. Srce me sili, da vam naznam svoje misli, katere imam in ki bi morda bile dobre za nas katoliške Slovence v Ameriki.

S kolikim veseljem sem prebiralas krasne dopise, s katerimi so navdušeni bratje in sestre naročniki "Ave Maria" dajali duška svojim čutilom glede lista "Ave Maria". To je moralò z navdušenjem in veseljem napolniti vsakega ljubitelja tega našega lista in vsakega ljubitelja Marije. To mi pa tudi kaže, da so ti navdušeni možje in žene pripravljeni še kaj več storiti in žrtvovati za ta list in za dobro stvar, katero zastopa med nami ameriškimi Slovenci.

Kaj ko bi se enkrat zbrali skupaj navdušeni naročniki lista "Ave Maria" bi naredili posebno konvencijo. Tu bi se zbrali iz vseh naselbin možje in žene, katerim je pri srcu katoliški tisk in bi se posvetovali, kaj bi bilo najbolje za napredek katoliškega časopisja. Morda bi bilo to najbolje v maju mesecu. To bi bilo nekaj krasnega za majevno slavnostno številko! Če vsaka brezverska jednota in če naši brezverci in verski nasprotniki morejo skupaj spraviti razne konvencije in posvetovanja, ali bi naša **Marijina Jednota** ne mogla doseči, da bi se zbrali skupaj vsi njeni otroci in bi jo tako v slavnostnih prireditvah in pohodih počastili? In to bi tudi ne-

zahtevalo toliko truda in žrtev. Vsak bi daroval nekoliko tolarjev in nekoliko časa, pa bi se to doseglo. Par dni časa bi trajala ta božja pot in zborovanje, pa bi se dosegli velikanski vspehi pri listu "Ave Maria." Če so zborovanja drugim v korist, zakaj bi nam ne bila še bolj? Vendar nekaj pa moramo storiti, to je naša dolžnost. Ali bi ne žrtvovali po naselbinah nekaj malega za take delegate, kateri bi sam ne mogel vseh stroškov pokriti? Marsikateri bi rad sam dal vso potrebno svoto za take delegate, kateri bi sami ne mogli vseh stroškov. Ali bi ne sprejela vsaka naselbina z velikim navdušenjem to zborovanje in bi pomagala doseči vspeh? Jaz mislim, da bi bil za začetek visoko čislani Cleveland najboljše mesto. Tam vemo ameriški Slovenci, da so najbolj odločni rojaki, ki imajo srce za celo Ameriko in za vse dobre ideje. So tudi druge naselbine, ki bi enako bile primerno mesto, vendar za začetek je to moja misel za Cleveland. To bi bilo tudi jako dobro za naše nasprotnike, ker bi videli, da se tudi mi gibljemo.

Kaj pravite gospod urednik, na to mojo misel?

Mary Bevec.

SILNO NAS JE RAZVESELILO to pismo preproste pa navdušene naše rojakinje.

To kaže, da se je naše ljudstvo začelo zavedati svoje katoliške misli in da čuti, da je treba, da se že vendar enkrat podere ta naša grešna in sramotna zaspanost, da

se začne kako večje narodno delo za povzdigo katoliškega prepričanja in katoliške zavednosti med nami. Ko se je ustanovila Zveza Katoliških Slovencev, se je pred vsem dalo v program, da se bode skušalo vsako drugo leto prirediti, kje kako tako konvencijo. Toda kakor znano, so to idejo podrli ravno oni, ki so jo podpisali pri ustanovitvi Zveze Katoliških Slovencev. Da, kako velikanskega pomena bi bilo tako zborovanje! Kako bi to povzdignilo našo katoliško zavest! Poglejmo samo okrog sebe! Te dni so celo naši škofje in nadškofje zopet čutili potrebo sestanka in posvetovanja. Iz cele Amerike so se vsi sešli v Washingtonu, da so se posvetovali. Če bi takih posvetovanj in zborovanj ne bilo potreba, potem ali niso bili škofje neumni, da so nekateri stotake žrtvovali, da so prišli za tri dni skupaj k temu posvetovanju! Če je nadškof iz San Francisco, ali škof iz Seattle čutil potreba tega posvetovanja in tako daleč šel, da se ga je udeležel in toliko žrtvoval, ali nam to ne kaže, kako velikanske važnosti so ti shodi? Te dni so zborovali katoliški možje pod imenom National Laymens Council. Enako so se med temi iz vse Amerike zbrali zastopniki v Washingtonu. Tudi so bili večina nepremožni možje lajiki. Pa če so na primer možje iz Californije ali Washingtona ali iz New Meksike čutili potrebo, da so skupaj prišli, ali ne kaže to kako velikanske važnosti so taka posvetovanja za katoliške možje?

Če je to tolike važnosti za ameriške ne-slovenske katolike, ali ni enako potrebno za nas ameriške Slovence? Ako je potrebno za škofo ali ni enako potrebno za ameriške Slovenske duhovnike?

Da, vsi čutimo in vsi vemo: potrebno bi bilo tako **zborovanje** in zato predlagamo to idejo Mrs. Bevec našim navdušenim rojakom v premislek in prevdarek in jih prosimo, da se naj potem o tem izrazijo v dopisih, kako oni mislijo, kako čutijo in mislijo njih prijatelji in v njih naselbini. Vsak dopis o tem bomo z veseljem sprejeli in priobčili.

V ROŽENVENŠKEM MESECU smo. Ravno kar se zbiramo večer za večerom tudi ameriški zvesti in verni katoliki okrog Marijinih oltarjev in molimo prelepo molitev svetega rožnega venca. Rojaki, Marijini častilci, katoliški Slovenci! Dajmo ta mesec pred vsem opravljati ta sveti rožni venec zlasti v ta glavni namen: da bi nam Marija pomagala najti način, kako bi med nami ameriški Slovenci dvignili katoliško zavest in ljubezen do Marije, da bi

vzlasti Marija dala pravo miselj našim katoliškim voditeljem, da bi se dalo res kaj doseči, kar bi bilo v čast božjo in Marijino in v blagor slovenskega ljudstva.

Zlasti priporočamo to zadevo, katero je predložila Mrs. Bevec.

ROŽNI VENEC je ena izmed najlepših molitev, katero nam daje v roke katoliška cerkev. To ponavljanje prošenj "Očenaša" in to zopetno pozdravljanje nebeške Matere, v kar se pa vpletajo kakor krasne rože prelepe skrivnosti našega Odrešenja, kako je ta molitev primerna, da vname naše srce ljubezni do Boga in objednem pa, da nam nakloni uslišanje naših prošnja in naših molitev. Kaj čuda, da so vsi veliki možje in vse velike žene zgodovine tako rade molile to prelepo molitev. Kaj čuda, da so nas naši dobri očetje in dobre matere toliko navduševale za to molitev in nam ob slovesu v Ameriko stisnile v roke kot edini in zadnji spominček — rožni venček.

Molitve svetega rožnega venca je tudi nam ameriškim Slovincem potrebna molitev.

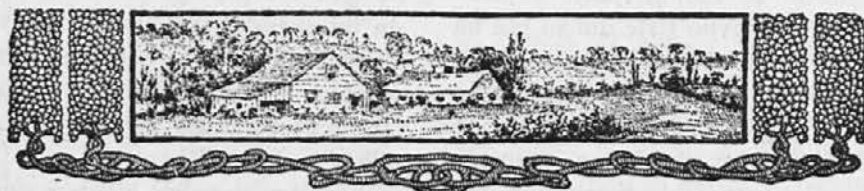
Potrebna je nam, da bi se žalostne iz brezverske oziroma protiverske razmere spremenile, da bi bili sovražniki in zapeljivci naroda ponižani in uničeni, da bi se katoliška zavest dvignila, da bi se katoliško časopisje razširilo, da bi se splošno dvignilo katoliško prepričanje in katoliška zavednost.

Potrebna je ta molitev našim družinam, da bi nam Marija sprosila dobrih, vestnih in možatih katoliških očetov junakov, ki bi kot vojskovodje šli pred svojimi družinami in jih vodili po poti bojev življenja zmagovito v srečno večnost domov k Očetu. Da bi Marija sprosila slovenskim ženam pravega duha materinega krščanskega srca in dala otročičkom slovenskim v resnici krščanskih mater! Da bi Marija sprosila našim otrokom poštenja, čistoti, med sebojne ljubezni, vzlasti pa duha pokorščine, da bi si z izpolnjevanjem četrte zapovedi božje naklonili blagoslova božjega. Molimo tudi za vzbujenje več poklicov za duhovski stan med našimi dečki in za redovniški stan med deklicami.

Potrebna je ta molitev vsakemu izmed nas, če hočemo, da bomo težke boje, katere nam povzroča sedanji svet s svojimi zmotami, s svojim zapeljevanjem, pa tudi naše strasti srečno premagali in izvoljevali končno slavno zmago na smrtni postelji.

Zato, rojaki, mesec oktober je mesec molitve, porabimo ga za to! Molimo! Molimo!

SPOMINI IZZA TEŽKIH DNI.

(1914. — 1919.)

(Dalje.)

Ksaver Meško:

JEČI NAPROTI.

"Jetzt bin ich Herr von vier Ländern"—"gospodar štirih dežel sem", se je bahal v začetku vojne v Gradcu mestni poveljnik Hrvat, seveda, ponemčen, Matanovich — "Matanovich" (Matanova žival) so ga na-

val v pivo. Takšni so bili tedaj naši gospodarji! Naši, Slovenski gospodarji, gospodarji našega življenja. Zakaj takoj prve dni vojske je bil proglašen ravno v naših Slovenskih deželah na Stajerskem, Kranjskem, Koroškem in Primorju kot posebno

izročeni vojaški sili in takim blagim in idealnim gospodarjem štirih dežel.

Kakor Matanovich v Gradcu sta po napovedi vojne od strani Lahov gospodarila in gospodovala na Koroškem v Št. Vidu ob Glini in pozneje, ko ni bilo nikake nevarnosti več, da Lahi vpadejo na Koroško, v Beljaku generala Rohr in Scotty — zadnjega so, ko je moral iz Beljaka in je komaj prišel v Bohinjsko Bistrico, takoj imenovali v Bohinjski Bistrici, torej v Slovenski občini kakor je le katera na svetu, za častnega občana. Kje je tisti župnik, ki mu ni bilo nikoli dovolj Avstrijskih križev in je vsakega krvnika Slovenca imenoval za častnega občana? Ali še živi v Jugoslaviji? A pač bo, saj je Jugoslavija blagoslovjeno pribežališče največjih bivših zatiralcev našega rodu. Pravil mi je te dni mlad medicinec, idealen fant, ki je raste pred mojimi očmi in je bil vsa leta navdušen in neomajen Slovenec tudi na skrajno nemško zagrizeni gimnaziji v Beljaku, da mu je nek podpolkovnik zagrozil na Ruskem, ko je bil stopil v Jugoslovansko legijo: "Warten Sie, wenn sie einmal nach Laibach kommen, lasse ich Sie hängen" — "čakajte, kadar pridete v Ljubljano, Vas dam obesiti." Prišel pa je v Ljubljano, in ko ga je srečal na ulici? Dotičnega podpolkovnika, seveda v ponosni Jugoslovanski uniformi! Pljunil je predenj, gospod pa je šel lepo tiho svojo pot. Pozabil je med tem v Jugoslaviji in v Jugoslovanski uniformi, da je treba mladega moža obesiti...

General Rohr je bil Mažar. Njegovo geslo je bilo: "Na Mažarskem

Sv. Frančišek Serafinski.

zivali ljudje. Gospod štirih dežel — pa so pripovedovali o njem, da mu ni bilo dovolj vino in pivo, ampak, je imel pod mizo vedno še steklenico žganja ali konjaka, da ga je vli-

darilo za našo zvestobo in za divjaško navdušenost nekaterih naših ljudi za vojno in morjenje — preki sod. Samo v naših deželah! Na milost in nemilost smo bili s tem.

vse Mažarsko, v Avstriji vse Nemško." Še hujši je bil njegov pomočnik in naslednik Scotty. Podrejeni častniki so bili zvesti odmev svojih poveljnikov. Vodja vojaškega sodišča v Beljaku je izjavil, beljaškemu proštu v obraz: "Ich werde alle diese windischen Pfarrer um Villach entfernen und die Slovenischen Aufschriften aus den Kirchen schaffend—odstranil bom vse Slovenske duhovnike iz Beljaške okolice in Slovenske napise bom vrgel iz cerkve". (Slovenski napisi so bili itak samo na križevih potih, pa še ti so ga tako strašno bodli.) G. prošt mu je pojasnil, da smo župniki cerkveno inštalirani ali umeščeni na fari, in nas celo cerkev more spraviti z naših farle, če smo kaj hudega zagrešili, a tudi tedaj le po vestni kanonični preiskavi in sodbi. Nekaj dni pozneje so poslali vojaškega župnika Medeka — žal, da je bil ta mož najvernejše orodje vseh vojaških na kan proti nam, Čeh — k proštu po cerkvene liste, kjer je tiskano, kdaj in kako je mogoče spraviti župnika s fare. Študirali so liste dobrih štirinajst dni. Ko pa niso našli ne enega paragrafa, ki bi jim služil proti nam, so rešili in končali zadevo prav enostavno, z znano vojaško brezobzirnostjo in surovostjo: v ječo so nas vrgli.

2. Marca 1916 je bil tisti usodni dan. Bila je sobota. Ob sobotah so duhovnike najrajši zapirali. V naglici potem ni bilo lahko dobiti namestnika, ljudje so ostali v nedeljo brez maše, in škandal je bil tem večji.

Vreme je bilo že dovolj toplo, sneg visok, a mehke in moker, ker se je pod toploto zraka razkrajal in tajal.

Sedel sem po sv. maši v sobi in pisal. Kar se mi je zazdelo, da nekdo stoji spodaj pri vhodu na dvorišče. Pogledam skozi okno: res, dva oficirja, nekaj orožnikov z nasajenimi bajoneti in nekaj civilistov govore z mojo staro služkinjo.

"Kaj pa bo? Ali gredo po me? A zakaj? In ravno sedaj??"

Res, v tistem času tega nisem pri-

čakoval. Saj se je zdelo, da so se duhovi vendar že nekoliko pomirili, pomirilo se tudi divjanje vojaških oblasti. A ravno tiste dni so bili naši po Lahih občutno tepeni. Takoj je završalo po stari Avstrjski navadi: "Izdajstvo". Nekje so morali do biti izdajalce, da bi se nezmožni Nemško-avstrijski oficirji spet oprali. Pa so segli po nas, ki smo jim bili najbližje, in ki so nas hoteli prej ali slej itak uničiti.

Gledam — res gredo v župnišče. Vstanem, grem na hodnik, do stopnic jim na proti.

Priropotajo po stopnicah. Pozdravimo se. Ritmojster, voditelj ekspedicije, pravi vojaško odločno a še dovolj vljudno: "Hochwürden, uber hoheren Auftrag müssen wir bei Ihnen eine Hausdurchsuchung vornehmen — gospod, na višje povelje moramo izvršiti pri vas hišno preiskavo." — Kaj sem hotel? Ali se naj ustavljam? Bilo bi nepredvidno in nespametno. Prijazno sem jih povabil: "Prosim, vsa hiše je gospod na razpolago."

Ob devetih dopoldne se je začelo premetovanje vsega ležečega in stoječega v župnišču in je trajalo do pol treh popoldne. Najbrž bi še dalje, a se je gospodom kar videlo, kako so že lačni. Proti poldnevu — nisem še vedel, da me kanijo vzeti s seboj, sicer bi tega ne bil storil — sem jim ponudil, da moja služkinja skuha kosilo: a so prijazno odklonili, še bolj prijazno sem jaz odpoved sprejel.

Ob enem s preiskavo v župnem dvorcu so preiskali, prebrskali in pretaknili cerkev, zakristijo in zvonik gor do vrha. Ves ta čas je bila vsa vas zastražena z orožniki. Župnišče in cerkev še posebej. Kamor sem pogledal, se je bliskal bajonet, da sem se sam sebi zdel silno nevaren človek. Petindvajset mož je prišlo nad me, da si v tistem velikem brozgastem snegu niti ne bi mogel uiti iz župnišča, če bi bil imel take namene, kar pa bi bilo itak smešno. Samo ena gaz je bila iz župnišča v vas, vse naokoli zasneženo. Tudi v župnišče ne bi bil nihče izlahka pri-

šel, dasi nisem imel nikogar, ki bi me branil, in bi me nihče braniti ne mogel. Avstrija je pač skrbela, da bi bil škandal tem bolj očiten. Dosegla je le to, da so celo nasprotniki, poštenejši vsaj, govorili: "Kakor Judje po Kristusa, so prišli po župnika."

V cerkvi je moral biti tem gospodom "cicerone" ali vodnik cerkvenik, pameten in odločen mož. Edini on se je odkril v cerkvi, vsi drugi fini Avstrijski gospodje, detektivi in orožniki, so imeli ves čas klobuke in kape na glavi. Morda bi jim sicer ušla pamet. Nesreča bi ne bila, in zguba ne velika.

Zahtevali so med drugim od cerkvenika, naj jim odpre tabernakelj — da je telefonska naprava v njem, so trdili. Da je mogel tako nesmisel verjeti, tako pameten je mogel biti le kak Nemško-avstrijski detektiv! Mežnar jim je močno odvrnil: "To ni moje opravilo. Pokličite župnika, saj ga imate v župnišču." Pa me niso. Morda so se bali, da bi jim ušel tistih deset korakov iz župnišča v cerkev. Ali bi se razblinil v zrak, brž ko bi me pustil iz sobe. Nihče ne ve, bogme, česa je vsega tak-le črnošolec zmožen.

Za pevskim korom je nad gotično lopo pred cerkvenimi vrati — (ziljska cerkev je ena najstarejših in najznamenitejših na Slovenskem) — obširna shramba za dragocenejšo mašno obleko in druge znamenitejšje cerkvene potreščine. V zapadnem zidu so stare, mogočna vrata. Vprašali so cerkvenika, ali ta vrata čestokrat odpiram — kaj lepo bi se videlo tam gori proti Dobraču in proti Sv. Višarjem, torej v smeri, v kateri bi naj bili dajali Lahom signale. Cerkvenik pravi s hudomušnim smehljajem: "Odprite jih Vi!" Saj jim najbrž vsi skupaj ne bi bili kos, zlasti kjer jih menda že stoletja ni nihče odpiral. Tako niso našli nikjer nič: le v ritualu ali obredni knjigi v zakristiji sem imel na lističih prevedenih nekaj molitvic iz latinščine n. p. za bolnike, ob pogrebi, ob vpeljevanju mater. To so vze li s seboj — morale so te že biti za

Avstrijo hudo nevarne.

V župnišču je gospod ritmojster zapovedal: “Vse pisano spravite!” Tako so zbrali v šestih urah osem mogočnih zabojev, vse rokopise, vso ogromno korespondenco, pridige itd. V Wolfovem sv. pismu sem si nekoč zaznamoval na zadnji beli strani ne kaj citatov iz sv. pisma. Še ta veliki “pisano”, vzeti s seboj. Pa je eden detektivov, ki je znal Slovensko, a o posebni duhovitosti njegov obraz ni pričal, po dolgem študiranju in pre-mišljevanju vendar izjavil: “Das ist ja nur fur die Mess — to je le za mašo”. In ubogi Wolf je bil rešen. Na mojo srečo, ker nazaj bi ga najbrž itak ne bil dobil, kakor nisem obširnega repertorija, zapisnika in pridige in druge govore. Orožniki so bili ljudje, ravnali so pošteno in kulantno. Detektivi bestije. Da si je g. ritmojster zabičeval opetovano — naravnost prepovedati jim morda ni smel. — “Nur geschribenes — le pisano!” so pobrali vse, kar so orožniki vrgli v stran, zlasti vse izrezke iz časnikov. Kakor sem izvedel pozneje, bi mi ravno ti skoro zavili vrat. Kajpa da Avstriji preveč prijazni res niso bili. Takih nisem spravljal.

Knjige, ki so celo orožniki občudovanje govorili o njih: “Da liegt Geld — stale so denarja!” so metali detektivi s stolja in iz omar, kakor bi bile ničvredno blato. Slednjo sliko — vse stene so jih bile polne — so odmeknili in jo zadaj pretipali, ni li kaj skrito za njo. Postelje so mi vse preobrnili, le ene ne, v tisti pa je bil skrit Podlimbarskega “Gospodin Franjo” s pripombami na robu. Da te niso bile za Avstrijo preveč laskave, mi ni treba praviti. Med tem časom je gospod ritmojster mene zasliševal; g. nadporočnik menda nekak moj odvetnik, je poslušal, le pri enem vprašanju je posegel v mes. meni v prilog. Na vsaki strani mene je sedel orožnik z na sajenim bajonetom. Ali so se bali atentanta? Nepotrebna skrb! Eden je pisal protokol.

Zločinov je bila lepa vrsta, cele litanije, da jih ne bi tajil, mi je g. ritmojster povedal takoj ob začetku: “Nič ne tajite! Mi vemo za vsak Vaš korak.”

“Ničesar ne nameravam tajiti, ker nisem hodil po nikakih krivih potih.” A sem si mislil: “Ti slepa Avstrija, če plačuješ zaradi mene dektive, bi kje drugje bolj potrebovala ta denar.”

“15. Januarja — (11. marca so me zasliševali o tem), prosim ste prinesli iz hiše mežnarja Grafenauerja v Beljaku precej velik zavitek. Ko ste stopili na ulico, ste se previdno in boječe na vse strani ogledali. Kaj je bilo v zavitku?”

“Danes bi to težko povedal” — sem menil — “ker je od 15. januarja poteklo že precej vode v Dravi in precej dni v večnost. Ker pa vem, da že mesece nisem dobil od nikoder ničesar razen knjig, so mogle in morale biti v zavitku le knjige. Ker je pošta ob železniški postaji čisto na nasprotni strani mesta, mi vedno prinese večje pošiljatve do predmestja Perave cerkvenikov fant. Pri cerkveniku jih vzamem, kadar grem iz mesta in jih sem domov že sam prinesem. — Da sem se boječe ogledoval? To so mogle videti le oči, ki vse drugače vidijo nego oči navadnih zemljanov. Ker so bile nekatere pošiljatve zadnje čase precej ve like in težke, mi je morda bilo malo pusto, jih osebno nositi. Ako je po koga zavitek tako zanimal, zakaj me ni takoj tam prijel in mi tako nevarnega zaboja ni odvzel? Bilo bi najeno stavneje.”

“O tem zdaj ne govorimo.”

“Dobro, gospod ritmojster, pa ne govorimo.”

“Zdaj važno vprašanje: Srbom ste pošiljali denar?”

“Bože mili, sam ga nimam, pa “Nikar se ne šalite, pošiljali ste ga!”

“Kje sem ga pa dobil, prosim.”

“V cerkvi ste ga nabirali.”

“Aj tako? To je bilo darovanje za “Balkanski rdeči križ” ne pa za Srbe.”

“Že poprej nekoč sva se sprla s sosedom Serajnikom, tastom soseda protestanta, zato mojim strupenim nasprotnikom, dasi sem mu storil v prejšnjih let marsikako uslugo in dobroto, zaradi teh pošiljatev Srbom. Mi je tudi očital, da Slovenski duhovniki zalagamo Srbe z denarjem, sicer se ne bi mogli bojevati zoper nas. “Povejte mi, Serajnik, le eno: kako pa moremo v sedanjih časih spraviti denar na Srbsko?”

“Po Dravi ste ga pošiljali, v plehnatih ceveh.”

“A tako? Tedaj smo ga res, — tako velika umetnost bi bila to, kakor velika je Vaša neumnost.”

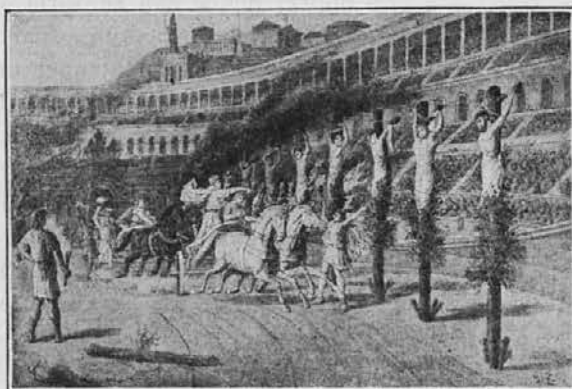
Zdaj sem videl, da res so tudi to bajko zanesli v Beljak.

DAROV ZA ORLOVSKI SKLAD.

305

Maks Robnik \$1; Zamernik \$1; Franc Okoren \$1; Frank Funtek \$1; Franc First ml. 50c; Rudolf Robnik 50c; Ivan Kljun 50c; Franc First st. 50c; Anton Fink 50c; Ivan Krže 50c; Jakob Podbrežnik 50c; Frank Mihelič 50c; Franc Bambič \$1; Fr. Bambič ml. 50c; Antonija Cerar \$1; B. Globočnik \$1; Matija Koren \$1; John Svetina \$1; Pavel Jamnik \$1; John Skul \$1; Nikolaj Milcinović \$12; Mih. Gerlovič \$1; Franc Starman \$1; Gertruda Polajnar \$1; Marija Janež \$1; Frances Raspet \$1; zbirka Marije Bevc, Cannonsburg, \$31.15; Katarina Kuhelj \$1.40; Fr. Moravc 50c; Rev. J. Schiffrer \$5; Jakob Osvald \$5; John Strle \$1; Fr. Lavrič \$1; Amalija Furlan \$1; Anton Požun 50c; Anton Benedikt \$3; Zveza Jugoslovanskih Žen in Deklet v Chicagi \$15; Martin Hozjan \$1; K. Mišica 50c; Agneza Klarič \$1; Kati Triler \$1; Barbara Malinarič \$1; Miha Sepec \$1; Fr. Gorenc \$2; Ter. Fir \$1; Agneza Klarič \$1; M. Novak 90c; Mih. Tomažič \$1; Marija Tomažič \$1; Helena Zora \$1; Franc Gerdešič \$1; na pikniku čikaških Slovencev \$150.

Svetli žarki

IZ ZGODOVINE KATOL. CERKVE.

Piše Rev. Smoley.

(Nadaljevanje.)

13.—Vzroki naglega razširjevanja krščanstva.

“In glej! Jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta!”

Ta Kristusova obljuba, ki jo je dal apostolom in splošno vsem svojim vernikom, izpolnovala se je krasno v prvih stoletjih krščanstva. Širilo se je krščanstvo na vse strani; ugled krščanstva je rasel vsepovsod.

Poganstvo se je postaralo, ni imelo nikake sile in moči več. Preživevalo je samo sebe. Življenje brez višjih ciljev, življenje brez idejlov za ta svet in za svet po smrti je prazno, ni vredno, bi je človek živel. In na tem je bolehalo poganstvo. Hrepenjenje po uživanju ni več človeka zadovoljevalo. Učenost in veda, ki ni vedela pojasniti skrivnosti o Bogu, o namehu življenju, zdela se je pretežni večini smešna, norčevali so se iz nje. Duh duša sta potrebovala nekaj, kar bi jih nasitilo, zadovoljilo, upokojilo. K temu se je pridružil še pritisk bogatašev in drugih na nižje sloje, na reveže in delavce. Omenjam še enkrat žalostno stališče žene, otrok, sužnjev. Krščanstvo pa je obljubljalo in dajalo vsem rešitev v tem oziru. Ni čuda toraj, da so z radostjo in navdušenjem poslušali vzvišene, idejalne nauke, katere je oznanjalo krščanstvo; ni čuda, da so hitro opuščali vero v svoje poganke bogove, da so začeli premišljevali o protislovjih v poganke ver in to vero zamenjali s krasnimi resnicami o edino-pravem, vsemogočnem, vse-ljubeznjivem Bogu; ni čuda, da so zavrgli smešne bajke poganstva gle

de o večnosti in sprejeli verske resnice krščanstva o življenju po smrti.

In kako privlačno silo je še le imelo karitativno delovanje in življenje prvih kristjanov, s kako radostjo so se oklepali krščanstva reveži sužnji! Dosedaj jih je preganjalo in zaničevalo vse, toda kristjani so jih ljubili kot svoje brate! Veliko privlačno silo je imela krščanska čistost in nesebičnost! Kako jih je navduševala krščanska srčnost! Dasi cerkev kljub vsem svojim naporom in prizadevanjem v pričetku ni mogla korenito zatreti suženjstva, vendar se je njihov položaj izdatno izboljšal. — A tudi učenjaki našli so v krščanstvu vir tolaže in upanja. Posebno plemeniteje duše — razsvetljene od svetlobe večne Resnice — so kaj hitro zavrgle prazne, nezadovoljive poganke nauke in sprejele vero Jezusovo. Posebno v Mali Aziji in Severni Afriki so se pridružili stebri učenosti in znanosti mladi stavbi krščanstva. Tudi vladajoče rodbine so jo ščitile. Tako n. pr. okoli l. 200 kraljeva hiša v Edeši in stoletje pozneje kralj armenski. Prebivalstvo splošno v Mali Aziji — posebno v Aleksandriji — in ob afrikanskem severnem obrežju je bilo več kot do polovice krščansko; v Rimu samem nahajamo okoli l. 250 po Kr. nad 50.000 kristjanov, mejtem ko so vzklike v južno-galjskih mestih Marseille, Lyon, Brienne atd., močne krščanske občine.

Po tem času ni bilo več potreba potujočih misijonarjev. Duhovno pastirstvo, kakor ga je cerkev uredila v pridobivanje poganov, je zadoščalo. Razun tega so prinašali trgovci,

ki so v onih časih jako daleč potovali po svojih trgovskih opravkih, vojniki, ki so morali v razne oddaljene kraje v izvrševanju svoje vojaške dolžnosti, da celo sužnji, ki so menjavali svoje gospodarje, sv. vero brez posebnega truda v daljne kraje k raznim narodom. Veliko je pa tudi pripomogla k razširjanju krščanstva splošna raba grškega jezika.

Naj navedemo samo nekoliko krasnih izrekov krščanskih učenikov iz teh časov o hitrem razširjanju krščanstva.

Okoli l. 200 je pisal Tertulijan: “Mi smo od včeraj. In vendar nas je zemlja in last poganov polna. Poganke templje jim še prepuščamo.”

Okoli l. 150 po Kr. nagovoril je krščanski modrijan, sv. Justin, rimskega cesarja tako-le:

“Ni človeka, ni rodu ne med barbari, ne med Grki, ne med drugomislečimi, naj si prebivajo na vozovih ali v šotorih ali pod prostim nebom, ki ne bi opravljal v imenu našega velikega Izveličarja molitve k Očetu in Stvarniku vesoljstva.”

Po pravici je lahko vzkliknil sv. Avgustin: “Ali se je razširjenje krščanstva vršilo na čudežen način, ali pa je to en sam, velik čudež.”

14.—Krščanstvo in Rimljanstvo.

Nikjer ne najdemo v svetovni zgodovini, da bi se bil bil kak boj s tako nejednakimi sredstvi, s tako silo in s tako vstrajnostjo, kakor se je bil boj med poganke rimsko državo in Kristusovo cerkvijo. Več kot tri stoletja je trajal ta boj. Vse grozo-

vitosti, ki si jih je mogel izmisliti podivjani človeški um, najdemo v teh bojih. Razun tega bile ste si obbedve bojujoči se stranki popolnoma različni. Na jedne strani svetovno cesarstvo prav bajeslovne velikosti, ki je imelo na razpolago državno vsemoč, neizmerno bogatstvo, ki je stalo na višku umetnosti in vede, omike. Na drugi strani ubožen, neznaten, neuk krščanski rod, ki ni imel nikakih sredstev v svojo obrambo. Razun tega vidimo pri poganskem Rimu neizmeren napuh, izrečno hlepenje po gospodstvu, ki je uničilo brezsrčno vsakega nasprotnika; pri cerkvi najdemo ponižnost, pokorščino, potrpežljivost, ljubezen do miru.

K tem notranjim nasprotjem med rimljanstvom in krščanstvom dodati še duševne in moralne kontraste. Notranje utrjenemu, jednotnemu in složnemu krščanstvu nasproti je stalo

rimsko cesarstvo, ko se je že bližalo svojemu propadu in razpadu. Ni imelo več trdne podlage. Cesarski prestol je vedno menjaval svoje lastnike. Sinove najplemenitejših rimskih rodbin, pa tuje pritepenice, mnogokrat surove vojake, so postavile rimske legije za svoje cesarje. Državna uprava in pravo sploh se je menjavalo po volji vladarjev in njihovih ljubljencev. Učenjaki, ki se niso brigali za politiko, sa se kregali v praznih prepirih o svojih filozofičnih sistemih. Največja zmešnjava pa je vladala v rimskem cesarstvu glede verskega naziranja. Nikdo ni vedel v tem oziru kaj gotovega. Ideje o starih bogovih so se morale umakniti modernim nazorom. Mnogo bogov je predstavljalo rimska in tujenarodna božanstva. Bogove podjarmljenih narodov so častili tudi v Rimu — uvedli so najširšo toleranco — stavili so jim sve-

tišča takoj zraven poganskih rimskih templjev. Izobraženi Rimljani so sploh izgubili in opustili vsako vero, niso več verovali v svoje lastne bogove in se norčevali in smešili rimsko vero. Največ sramotenja so morali prestati brez številni svečniki — začnši od velikega duhovna (pontifex maximus) — od avgurov, ki so vedeževali iz poleta ptic pa do haruspicov, ki so prorokovali iz drobja zaklanih daritvenih živalij. — "Čudim se le," piše jeden rimskih pisateljev že pričetkom vlade rimskih cesarjev, "da se ne prične haruspex (vedeževalec) na glas smejati, ko sreča svojega tovariša." Splošen je bil rek: "Risit haruspex, cum haruspicem vidisset." (Smejati se je vedeževalec, ko je zapazil vedeževalca.) In rimsko ljudstvo? Bilo je nevedno in hrepelo samo po uživanju. Ni se brigalo za svoje bogove in malike, če je le dobil o praznikih "panem et circenses" — kruha in igre!

K tej zmešnjavi verskih naziranj v Rimljanstvu sa je še pridružil propad pravosti. Rim bil je v tem oziru najbolj propalo mesto. Sebičnost, lakomnost, podivjanost, tiranstvo in vse druge napake dosegle so v Rimu višek, so nadkriljevale ves drugi sprideni poganski svet.

Kako so se toraj Rimljani protivili novi veri, ki je bila v diametralnem nasprotju z njihovo vero! Kako sovraštvo je kipelo v njihovih srcih!

K tem notranjim in vnanjim nasprotjem so se pridružile še državne razmere. Ker se kristjani niso mogli in smeli udeleževati, poganskih daritev, razkričali so jih kot nepokorne državnim verskim zakonom. Da, zagrešili so zločin "razžaljenja veličanstva", ako se niso udeležili daritev, ki so jih prinašali Rimljani v čast svojim oboževanim cesarjem. Končno pa je rimski zakon na kratko prepovedal uvedbo vsake nove vere (religio nova) tako da so bili kristjani že radi tega pred zakonom zločinci. A ne samo uradni Rim tudi preprosto ljudstvo je srdito sovražilo kristjane.

Pričetkoma so imeli novo vero za

Sv. Frančišek in volk.

neko sekto judovstva, trpeli so kristjane mej seboj, kakor so trpeli jude, dasi so bili ti skrajno nepriljubljeni. Kakor pravi sv. Pavel, novo vero so prčtetkom zasramovali in jo zaničevali. Ko se je pa jela bolj in bolj širiti, začeli so se Rimljani bati. Mnogokrat so pregnali kristjane skupno z judi iz dežele. Da so bili kristjani nepriljubljeni, temu so bile glavni vzrok razne lažnjive govorice. Po navadi orijentalških sploh južnih narodov so imeli pri pogrebih vedno pojedine posmrtnice. Ob času preganjanj so se kristjani zbirali v podzemeljskih katakombah, kjer so bili varni pred preganjalci. Omenjene pojedine so dale povod govoricam o razuzdanostih, ki se baje tam dogajajo; prejemanje sv. obhajila je dalo zopet povod govoricam, da pristaši Jezusove vere koljejo otroke, pomakajo kruh v gorko kri in ga zavživajo. In če vse to še ni bilo dovolj, pomagalo je še rimsko praznoverje: vsako nesrečo je pripisovalo nevedno rimsko ljudstvo jezi, srdi bogov vsled odpada kristjanov od poganstva.

Naposled je bila še sebičnost vzrok, da so pričeli sramotiti "Nazarenca." Koliko na pr. jih je bilo v Rimu odvisnih od poganstva? Duhovniki, kamnoseki, pisatelji, trgovci, armade služabnikov in sužnjev je živelo od dela v templju. In vsi ti so se bali, da bodo pri prodiranju in razširjanju krščanstva prišli ob svoj kruh in zaslužek. Za to je bilo treba sramotiti kristjane. — Vsled tega lahko razumeno, zakaj so Rimljan — od prvega do zadnjega — sovražili krščanstvo.

15.—Preganjanja kristjanov.

Nasprotstva med krščanstvom in rimljanstvom so se pojavila par desetletij po ustanovitvi Jezusove cerkve. S svojim bistrim umom so sprevideli rimljani takoj, da se bo krščanska vera kaj hitro razširjala. Ko so opazili kreposti in čednosti prvih kristjanov, njihovo nesebičnost, njihovo pravno-čisto življenje, njihovo ljubezen do bližnjega, njihovo srčnost in stanovitnost, tedaj si nikakor niso več mogli prikrivati pre-

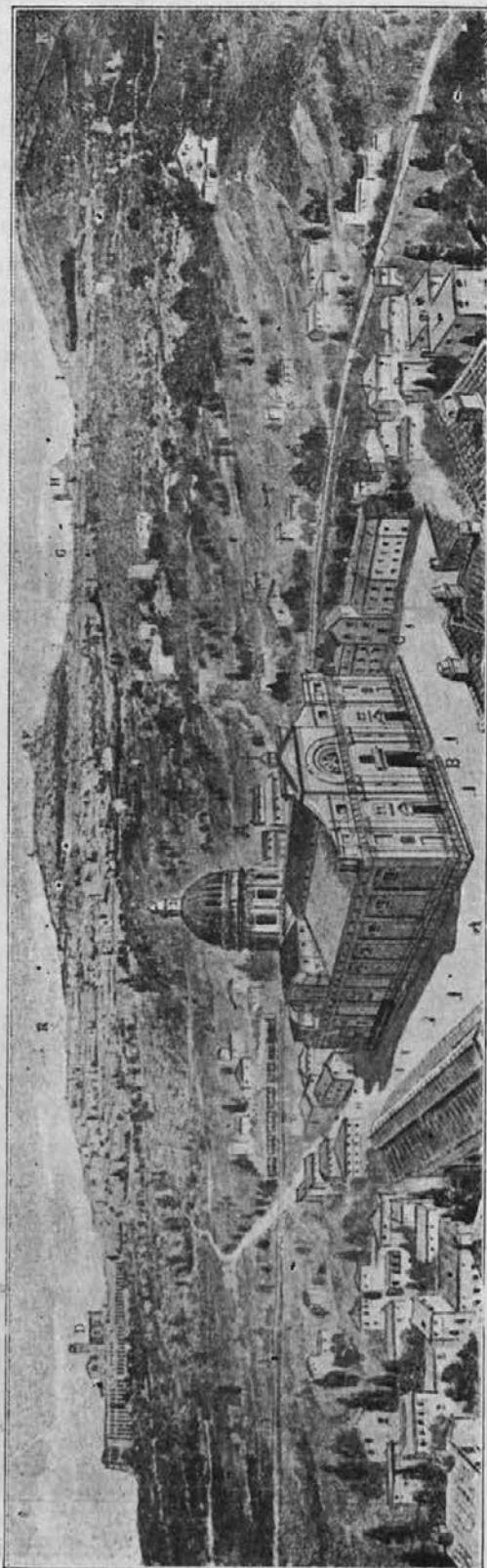
pričanja, da mora biti nekaj "Božjega" v krščanstvu. Ker pa jim je bilo kristjanov življenje živa pridiga o njihovi lastni spridenosti, za to so uvideli, da postaja krščanstvo nevarno njihovi veri, ki jim je vse razkošje dovoljevala. Zato pa je bilo treba Nazarenca s korenino zatreti. Posluževali so se za to najnižkotnejših sredstev. Pričetkom so jih samo zaničevali, sramotili; ko pa to ni nič pomagalo, pričeli so rabiti brutalno silo. Kjer pa kazenski zakon ni nič kaj gotovega obsegal, izdane so bile hitro temu primerna dopolnila k postavam.

Tekom prvih treh stoletij razločujemo desetero velikih preganjanj — z malimi mirnimi presledki. Kdor je bil kristjan, tega si mogel ubiti ko preganjanjo divjo zver.

Cesar Nero (54—68), Domicijan (81—96), Trajan (98—117), Hadrijan (117—138), Mark Avrel (161—180), Septimij Sever (193—211), Decij (249—251), Valerijan (253—260) in Dijoklecijan (284—305) so zapisali svoja imena s krvjo v prvodolno krščansko zgodovino. Še danes nas pretresa groza, ko slišimo o grozovitostih, ki so jih morali trpeti prvi kristjani. Niti v katakombah niso bili več varni; metali so jih pri igrah divjim zverem, da so jih raztrgale! Toda vse divjanje je bilo zastoj! Iz krvi mučencev rastle so novi kristjani. Privedlo bi nas predaleč, ko bi hoteli natančneje opisati divjanje preganjalcev kristjanov. Drug je prekašal drugega glede grozovitosti. Kot zgled naj navedemo samo Nerona, zver v človeški podobi.

Ko je dal pomoriti vse svoje bližnje sorodnike in ožje prijatelje, ko je poskusil že vsa sredstva za svoje nebrzdane strasti, prišel je l. 64 na gorostasno misel, da bi zažgal Rim in tako imel nekako sliko o poginu mesta Troje v Malej Aziji, katero so Grki uničili. Na strehi svoje palače je igral ta divjak flavto, prepeval Homerjeve pesmi o poginu Troje in zrl v ogenj. Devet dnij je trajal požar. Od slavnega svetovnega mesta ostal je le kup razvalin. Umevno je, da taka nesreča ni mogla ostati brez

vpliva na rimsko ljudstvo. Neron se je bal rimljanov, slišal je njihove grožnje, in da bi rešil sebe, zvalil je zločin na kristjane. obdolžil te, da so zažgali Rim. Posledice tega obrekovanja opisuje nam poganski rimski zgodovinar Tacit, čiger resnicoljubnosti nikdo ne taji:

Bazilika "Marije Angelske" (Sv. Franciška) v Asizi.

"Mnogo kristjanov so zašili v živalske kože in jih vrgli sestradanim psom, ki so jih raztrgali. Druge so pribili na križ ali jih sežgali; druge so zopet oblili s smolo in jih ob nastopu teme zažgali, da so goreli ko baklje. Veliko kristjanov pa so jih obglavili."

Med Nerovimi žrtvami sta bila, kakor smo omenili zgoraj, tudi sv. Peter in Pavel. Glavno pozorišče Neronovih preganjanj je bilo mesto Rim.

Resnici na ljubo moramo priznati, da mnogi izmed teh cesarjev, ki so preganjali kristjane, niso bili slabi vladarji. Niso vsi preganjali kristjanov kakor n. pr. Neron, Domicijan, Decij ali Dijoklecijan iz samega sovraštva do krščanstva. Mnogi so mislili dobro.

Tako je na primer preganjal kristjane Trajan, jeden najplemenitejših vladarjev. Izdan je bil zakon proti tajnim družbam in krivično so bili zapopadeni v teh tudi kristjani, in na podlagi tega zakona se je začelo preganjanje kristjanov. Cesar Hadrijan, dasi sam ni hotel nič vedeti o preganjanju, je dovolil, da so njegovi namestniki po provincah delali, kar jim je bilo drago s kristjani, ali pa je dovolil, da je razdivjano ljudstvo počelo, kar se mu je ljubilo. "Filozof na prestolu." Mark Avrel, je povzročil s poostrenjem zakona proti tajnim družbam, da se je pod njegovim vladarstvom pričelo še krutejše preganjanje.

Toda vsi vladarji starega Rima so morali končno le uvideti, da jim ne bo mogoče zatreti krščanstva, ampak da se je ravno nasprotno od leta do leta bolj razširjalo. Ne samo, da je preživelo vsa preganjanja tudi število kristjanov je rastlo. Učenjaki in visoki stanovi so se obračali k krščanstvu. Tu pa mu je hotel zadati poslednji udarec cesar Dijoklecijan, ki je vladal od l. 284 do l. 305.

Splošno je bil dober, spreten vladar. Težko je bilo vladati obširno cesarstvo enemu samemu človeku, za-

to razdelil je cesarstvo v štiri pokrajine, tako da je bila uprava veliko lažja. Toda kmali po tej ureditvi je pričel Dijoklecijan zaporedoma štiri preganjanja (289—304), tako da ga lahko prištevamo med najkrutejše preganjalce v svetovni zgodovini. Nahujksala sta ga k temu njegova sovladarja Maksimijan in Galerij.

"Ta preganjanja," piše zgodovinar, "bila so splošna in kruta. Zvesti spoznavalci so polnili ječe. Sami in njihove družine zgubile so vse imetje, in ko bi ne bili skrbeli za nje sobratje v svoji ljubezni, bili bi vsi poginili. Potem so jih rabili pri prisilnem delu pri gradnji cest, javnih stavb, v rudokopih. Odrezali so

Gorkumski mučenci.

jim roke ali noge, potrgali jim mišice, iztaknili oči. Posebno ostro so nastopali proti krščanskim vojakom. Tebajsko legijo z Mavricijem na čelu (6600 mož) poklali so z mečem v današnjem švicarskem kantonu Valais-u. Sv. Sebastijan, ki je bil od puščic ves preboden, je pa vsled skrbnosti sokristjanov ozdravel, bil je v drugo mučen in s kolci do mrtvega pobit. Neštevilne so bile žrtve. V enem samem mesecu je bilo umorjenih 188.000 kristjanov. Mučeniške smrti ste umrli plemenitašnji Priska in Valerija; dva papeža, Gaj in Marcellin, neštevilno škofov in du-

hovnikov; vojaki Jurij in Teodor; tisočero stanovitnih žen i devic: Afra, Barbara, Doroteja, Katarina, Lucija Marjeta itd. Da niti otrokom niso prizanesli: sv. Pankracij in Tarzicij sta nam znana mučenika mej njimi. Neprestrašeno so šli vsi v smrt, da so jih celo pogani občudovali in se za nje potegovali.

Vse mogoče muke in trpirčenja so rabili: obglavljenje, prebodenje, razkosanje; privezali so jim kamenje na vrat in jih potapljali; trgali jih, bičali jih, obešali jih na noge in zadušili v dimu, zažigali jih na gromadah ali polili s smolo in jih smodili kot baklje; raztrgali njihova trupla z vpreženimi konji, metali so jih divjim zverem, kamenjali, križali jih; izpostavljali jih pekoči solnčni vročini, da so umirali žeje; pokopavali žive — sploh mučili jih na vse mogoče muke, kakoršnih si je pač pekel mogel izmisliti." Ta preganjanja bi se bila morala vršiti istočasno po vseh štirih krajinah cesarstva. K sreči bili so samo trije vladarji kruti krvočrneži: Dijoklecijan, Maksimijan in Galerij. Najhujši med vsemi je bil Dijoklecijan, glavni vladar, ki je uprizoril prava klanja in ki je s svojo osebno navzočnostjo pri klanju oskrunil svojo sivo glavo. Ali tu je posegel Bog vmes; vsi trije so umrli nenaravne smrti. Dijoklecijan je zblaznil in umrl l. 306, Maksimijan se je obesil l. 311 v Marseille, in Galerij je umrl na oni ostudni bolezni, s katero je Bog kaznoval kralja Heroda.

"Prava zgodovina človeškega rodu je zgodovina vere; to so čudna pota, po katerih hodijo razne družine, k svojemu cilju, da bi Boga prav poznale, in da bi se mu približale v spoznanju in ljubezni"

"Človek ima pred seboj življenje in smrt; dobro in hudo, kar hoče, to mu bo dano." (Sir 15. 18.)

"Toliko popolneje bodo zmagale resnice sv. vere, kolikor natančnejše se bodo preiskovale. (Balmes.)

"Naloga cele zgodovine je zgraditi Bogu v človeških srcih tempel, v katerem naj se Kristus na veke hvali in slavi." — (Mohler.)

Ave Maria.

Rev. J. Plaznik.

(Dalje.)

Jezusovo obnašanje proti Mariji se nam morda zdi nekam detinsko neprimerno. Zgubil se jima je in jima prizadjal neizmerno žalost. Ko sta ga našla in povabila s seboj, rekla je Marija: "Tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala." Jezusov odgovor je bil kratek: "Kako da sta me iskala? Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?" Trd odgovor v tolažbo žalujoči materi, nekak opomin zoper solze, ki prihajajo iz vdane ljubezni, iz opravičenega nemira!

Ali ni ta dragi njun sin več ljubeznjiv, več nežen? Že sama misel bi bila bogokletstvo. Hoče nas učiti nekaj velikega. Naše življenje in naš blagor ima pred očmi. Za naprej hoče pripraviti za one, ki se posvetijo redovniškemu ali duhovskemu stanu, milosti in pomoč, katere rabijo, da se odpovedo sladkostim in delajo to, "kar je njegovega očeta."

Zveličar ve, kako težko ločitev srec večkrat zahteva poklic. Kjer je poklic, tam pride pa tudi posebna tolažba in novo veselje in hvaležnost. Od gotovih strani pride gotovo tudi nekaj sovraštva. Kaj je vzrok? Človeška ljubezen, četudi pravilna, je vedno nagnjena k temu, da bi odrekala pravice Bogu. Če Boga že čisto ne prezre, ga hoče vsaj podjarmiti in mu hoče dati le nekaj malega, kar pa Bog ne more sprejeti.

Če Bog kliče, mora duša slediti temu glasu. Če zapoveduje, hoče, da ga ubogajo: Srce izvoljenčeve mora biti vdano darovano, žrtvovati mora očeta in mater. Ne sme se dati pregovoriti in ne s prijaznostjo pridobiti ter se ne sme omajati z grožnjami. To je prava žrtev vsakega poklica, ki očisti srce izvoljenčeve in je stori prijetnejše Bogu, zavzetnejše za njegovo ljubezen in utrjenejše za žrtve.

Kako živo potrebujemo Jezusovega zgleda, da nas okrepi v težavah!

Ko otrok dvomi, ko premišluje,

če bi se odpovedal najdražjim, dobi moč ob misli, da dela samo to, kar je nekoč Jezus storil. Če je Marija točila solze zaradi Jezusa, ki jo ni nikoli nehal neskončno ljubiti, kako lepo je posnemati njegov zgled.

Če svojci dvomijo o otrokovi ljubezni do njih, če ga imajo za suroveža in brezsrčneža, bo dovolj, da ve, naj posnema Jezusa, ker mora učenec posnemati učitelja.

Kadar hočejo domači zadrževati uro ločitve, Jezusov zgled bo pokazal, kako prevladati naravne občutke, ki je šel v to, "kar je njegovega Očeta", ko je bil dvanajst let star, ne da bi povedal svoji materi. Naj se temu protivi meso in kri.

Jezus, previdni gospodar, daje luč, moč, pomoč, varnost zmago in obrambo s svojim zgledom v tej skrivnosti.

Jezus nam daje vse milosti po svetem Rešnjem Telesu ki je pravi zakrament božjih poklicev. Ali ne izvirajo vsi poklici iz svetih obhajil in celo iz prvih svetih obhajil. Ko prejmemo Jezusa v svetem obhajilu, tedaj je šele njegov glas zadosti močan in duša dovolj poslušna. Le pri svetem obhajilu prejmemo pravo moč od Jezusa. Zato torej če hočemo imeti dobre duhovnike, bo treba moliti za poklice, zlasti pa prejemanje zanje sveta obhajila. Kdor misli kaj doseči na kak drug način, se zelo moti.

Vsak, kdor se ne more odločiti, koga bi poslušal, močan glas božji ali hudo družinsko nagnenje, naj pride k tabernaklu, naj sprejme Jezusa, ki se je daroval, ko je bil komaj dvanajst let star, ko ga je Oče klical. Pa ne samo oni, ampak tudi stariši, bratje in sestre! Njegova dobrota vas bo podžgala in vam dala pogum.

O vsi, kateri ste ločeni zavoljo Boga, ko vam bo dolgčas, da se ne morete vtolažiti, kateri imate ranjena čustva, pridite v cerkev! Tu boste

našli Onega, ki je potolažil žalostno mater, da je razumela in sprejela povelje volje božje. Vtrdil bo vaše srce, posvetil vaše solze; vodil vas bo k vdanosti, ki hladi in celo ozdravlja vsako rano.

Nek deček je stal nekoč na mali železniški postaji v Združenih Državah, kjer je srečal starejšega dečka. Ta mu zaupa, da gre v kolegij, kjer bo študiral za duhovski stan. Sili tudi mlajšega dečka, da se bosta skupaj učila. Pa ta je odgovoril: "Saj ne marajo za mene. Reven sem, neučen in sploh nezmožen." Starejši deček ga je le še silil in ga nazadnje tudi pregovoril, da je vstopil z njim na vlak. Rektor v kolegiju je oba lepo sprejel in ju poslal v šolo. Čez nekaj časa so dobili starejšega dijak pri tatvini in ga spodili. Njegov tovariš pa je vstrajal, se dobro učil, postal redovnik in duhovnik in še sedaj služi in dela v vinogradu Gospodovem.

Kolumbovi Vitezi iz Amerike, nekako 500 po številu, ki so odšli po njih konvenciji v Evropo, so vzbujali povsodi splošno zanimanje. Njih odločno katoliški nastop je povsodi naredil izvrsten utis. Najprej so se udeležili odkritja spomenika La Follettu v Metz. Ta spomenik je dar Ameriških Kolumbovih Vitezov Franciji. Iz Francije so šli v Rim, kjer jih je Sv. Oče jako ljubeznivo sprejel in posebno počastil in pokazal, kako uradna Katoliška cerkev misli o Kolumbovih Vitezih. Gotovo se čutijo počesčene vsi ki so člani, te organizacije. Katoliški Slovenci, pristopajte h K. of C.!

MODERNE FRAZE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

VII. POGLAVJE. Časopisje.

Mnogokrat slišimo trditev: Katoličan mora čitati vse časnike; slišimo trditev: Nepriistranski list bi bil najboljši list; slišimo trditev: Katoliški listi so preveč nazadnjaški, ni so socijalni.

V "Modernih", ali bolje, recimo v takozvanih "razsvitljenih" krogih se vedno norčujejo iz verstva; toda tako dolgo, dokler bodo razne vere, ne bo nikdo mogel posameznim veroizpovedanjem braniti, da svojim pristašem prepovedo, podpirati in čitati liste, ki napadajo njihovo veroizpovedanje. Kar je pa dovoljeno tem, potem, upamo, bo dovoljeno to tudi katoličanom. Je sveta dolžnost vsakega katolika, da načeloma ni naročnik protikatoliškega, brezverskega lista. Zato je jako velika zmeta, ako kedo trdi, da katoličan lahko bere vse liste. Resnično krščansko misleč človek ne bo naročnik listov, ki imajo revolucionarne, anarchistične, protiverske tendence. Ne tajimo, da mora marsikdo vsled svojega poklica naročati in čitati take liste. Ne bomo tudi naravnost trdili, da marsikateri, ki ima in čita take liste, ni dober katoličan; mnogo jih je prisiljenih vsled svoje trgovine ali vsled svojega poklica naročati in čitati take liste. Mi trdimo le, da mora biti katoličan jako oprezen v tej zadevi. Katoliško je naše ime, katoliški mora biti tudi naš list

Nadaljna zmeta je trditev: Nepriistranski časopis bi bil najboljši časopis. Lahko rečemo, da je mnogo, oz. večina angleških listov taka, da ne žali katoliških čustev. Toda mi potrebujemo list, ki oznanja ljubezen do cerkve, ljubezen do vere. Nepriistranski časopis ni ne krop, ne voda; ne tič, ne miš. Mnogokrat hoče biti tak list "nepriistranski", ali, da je "katoliški"; napadov pa najdete v njem na vse strani. Odkritosrčno rečemo, da tak list napravi mnogo

več zla, kakor odkrit nasproten, protiverski list.

Katoliški list je nazadnjaški, trdijo drugi. Ako hočemo vzeti za "merilo nazadnjaštva" kakega katoliškega lista razna pikantna poročila, razne senzacijske članke, seveda potem moramo pripoznati "nazadnjaštvo." Res je, da se naše katoliško časopisje ne more meriti z nasprotniki, a vzrok leži v finančnih razmerah. Ko bi se vsi katoličani naročili na katoliški list, ko bi vsi katoliški trgovci in obrtniki oglašali v katoliškem listu, potem bi katoliški list kaj lahko kmalu prekašal druge liste. Kar se pa tiče vsebine katoliških listov in knjig, lahko trdimo, da se morejo meriti z vsemi drugimi listi. Koliko imamo listov, ki so pravi "šviga-švaga," kateri morajo vedno pisariti "pro domo sua"! Od katoličanov samih je odvismo, da dvignemo katoliško časopisje, podpirajmo je, potem pa nasprotniki ne bodo mogli trditi, da smo "nazadnjaški." Lahko bi bilo katoliške časopisje kaj kmalu na višini časa; gornje besede naj bodo opomin na vse katoličane, da ljubijo katoliško časopisje in isto tudi po vseh svojih močeh podpirajo.

VII. POGLAVJE. Cerkev in inkvizicija.

Pobili smo že trditev, češ da katoliška cerkev ni tolerantna. Prav pogosto pa slišimo danes trditev, očitane, da bi se povrnili stari časi inkvizicije, ako bi prišla cerkev do moči, ki jo je kedaj imela. Inkvizicija! Ko kak dopisnik išče, kako bi lopnil po cerkvi v svojem dopisu pa pride z "inkvizicijo", dasi revež morda nima niti pojma, kaj inkvizicija pomenja. Predstavljajo si, kot nekako duševno tmo ki se je na enkrat razprostrla čez vesoljni svet, kakor da je bil srednji vek čas groze in strahu.

Da ovržemo to trditev vedimo, da je treba vzeti gotove cerkvene in državne naprave tedanjih časov kot

odsev duha časa in jih kot take presojsati. Ko bi n. pr. danes kak škof prideržal sebi odvezo grehov proti 3. cerkveni zapovedi, potem bi bilo to znamenje, da je v dotičnej škofiji ta greh posebno razširjen, in da je potreba posebnih sredstev, da se greh omeji. Podobno je z inkvizicijo. Ustanovljena je bila l. 1229 kot branilo proti spletkam krivovercev. Takrat sta bila cerkev in država tesno spojena, tako da je imela vsaka kriva vera, vsak kriv nauk za takojšnjo posledico tudi politične homatije, in pri takratnem političnem položaju je bilo največje važnosti, da so take rušilce miru takoj razkrinkali in jih posadili v ječo. Vsled tega je uvedla cerkev tako zvano inkvizicijo, to je preiskovalno oblast, ki je kličala pred-se tiste, ki so bili osumljeni krivoverstva, herezije; ako se je obtožba izkazala kot resnična potem jih je izročila državi, da jih je ta po svojih zakonih kaznovala. Po takratnih državnih, ne cerkvenih zakonih pa je krivoverce zadela smrt na kazen, dasi lahko rečemo, da je bilo to prestrogo; toda država je izvršila to kazen iz nujnosti, da je ohranila samo sebe. Iz zgodovinskega stališča je bila toraj inkvizicija času primerna naprava, dasi so jo fanatiki žalibog prestrogo izrabljali. Ni postave brez izjeme. Ne smemo presojsati inkvizicije po današnjih razmerah; to bi bil anahronizem. Srednjeveške razmere nam pojasnjujejo potrebo takih zakonov; ako bi inkvizicijo uporabljali v današnjih razmerah, bilo bi to nekaj strahovitega, da, nesmiselnega. Zato pa ima današnja cerkvena inkvizicija samo nalogo, da posamezne slučaje herezij preišče in obtoženca, ako noče preklicati zmot in se podvreči, izobči iz cerkve. Ni naš namen, da bi tu zavrnil premnoge laži glede srednjeveške inkvizicije. Inkvizitorji so bili — to priznamo — premnogokrat jako trdosrčni in neusmiljeni; toda ravno v Rimu samem je

bila inkvizicija jako mila. Španska inkvizicija je bila pa izrecno državna naprava, dasi jo je papež odobrila. Naperjena je bila v prvi vrsti proti političnim spletkam krščenih Mavrov proti španski državi. V protestantskejši saški državi bilo je v 17. stoletju obsojenih več ljudi na smrt kakor v tekom cele španske inkvizicije! Ali bi ne mogli mi z isto pravico reči: Ko bi se protestantizem vspel do moči, potem bi še le bilo smrtnih obsodbe itd? Protestantški profesor bogoslovja D. Koehler v Giessen pravi, da je Luter vpeljal v protestantskih krajinah sodbe proti razkolnikom, krivovercem. Ni li dal Calvin krivovercev sežgati? Ni li Melancthon odobral preganjanja krivovercev? In vendar bi bila največja krivica, ako bi mi katoličani trdili, da bi protestantizem ravnal zopet tako, ako bi prišel do moči. Tega ne storimo kot pošteni, zato pa pričakujemo od teh, ki so bili kot katoličani krščeni in katere je slovenska mati kot katoličane vzgojila, da prenehajo z neresničnimi napadi in obrekovanji!

VIII. POGLAVJE.

"Pobožnjaki."

Čitatelj teh vrstic je gotovo že mnogokrat slišal opazko: "Pobožnjaki", so, kakor uči vsakdanja skušnja hinavci, ozkosrčneži, neizobraženci s katerimi v družabnem življenju ni mogoče shajati. In take opazke slišimo mnogokrat tudi od ljudij, katerim vera ni deveta briga. Mi bi se ne brigali mnogo za take opazke, ko bi ne bile naperjene proti ljudem, ki so v resnici pobožni.

Ako hočemo s tem reči, da so ljudje, katerih v vnanji pobožnosti nikdo ne more prekositi, ki bi pa sicer lahko tekmovali s farizejem v evangeliju, hinavci in najbolj odurni ljudje, potem ta stavek z veseljem z obema rokama podpisemo; zakaj najodurnejša stvar na svetu je hinavec. In radi priznavamo, da je mnogo takih "pobožnjakov" na svetu in ravnati so vzrok, da nam nasprotniki vsled teh "zgledov" predbacivajo: "Ti, ki največ molijo in največ v cerkev hodijo, so slabši ko drugi! So

sami hinavci, terejali in tercijalke! To sem pa že jaz veliko boljši človek!"

Glavna krivica v takih predbacivanjih obstoji v tem, da smatrajo hinavce za pobožne ljudi, da sklepajo potem na splošnost, da ne razločujejo v resnici pobožnih kristjanov od hinavcev, in da mečejo vse vkup v jeden koš.

Mi vemo, da je krščanstvo "duh in življenje"; znamenje pravega učenca Kristovega — toraj prave pobožnosti — je po besedah Gospodovih ljubezen do bližnjega. Pobožnost, to se reče, resnična, prava pobožnost se kaže v tej glavnej lastnosti, potem v srčnem spoznavanju svete vere, notranje in na zunanji, v natančnem spolnovanju Božjih in cerkvenih zapovedi, potem v potrpežljivosti, o kateri pravi apostol, da si pridobiva duše.

Kdo si upa nazivati te plemenite duše, ki hrepene po pravi pobožnosti, in katerih je, hvala Bogu, ogromno število, da so nestrpneži? Pošten človek tega ne bo storil. Žalibog imamo ljudji ki mislijo, da je nestrpnost, ako katoličan ugovarja v kaki družbi bogokletnim, nesramnim frivolnim govorom in opazkam. "Glejte nestrpneža!" bodo kričali. Ježi jih že, ako srečajo kakega duhovnika, ali kako redovno sestro, ki je šla po njihovem mnenju v samostan, ker baje ni mgla dobiti moža. Vsak pošteni človek bo zaničeval take obrekovalce, katerim ni nič po volji, kar se ne strinja z njihovim naziran-

jem.

Cerkev je vedno pobijala farizejsko pobožnost z vsemi sredstvi, ki jih je imela na razpolago; zakaj ni večega križa, več nadloge za duhovnega pastirja, kakor ravno taki hinavci, ki s svojim obnašanjem še dobro misleče odvrčajo od prave pobožnosti. Kar želimo, je samo to, da ne bodo sodili vseh po istem kopitu.

DAROV ZA "AVE MARIA."

J. Muhič 50c; Marija Secar \$2; J. Intihar \$1; Alojzija Vidmar 50c; Anton Korenčan \$1; J. B. Sichar \$1; Ana Lukač 50c; N. N. \$1; Frances Suhadolnik 50c; Fr. Kap. Frances Plavec \$1; Kat. Grahek \$1; Ian \$1; Franc Kočevar \$1; Fr. Gližič \$2; Fraaciška Skul \$3; Alojzij ha \$1.50; Kat. Gabrenja 50c; Fr. Menak \$1; Marija Rihtar 50c; N. N. iz an \$5; Franc Zupančič \$2; Mr. Pri Kumar \$1; J. Fale \$1; John Primo-Bogolin \$1.50; M. Jenosko \$1; J. Prijatelj \$1; N. N. \$1; Alojzij Sken-Marija Butle \$1; John Možič 50c, \$1; rodbina Prinčič \$1; Ivan Srebrder \$1; Mat. Komp \$11; M. Bulič Stelkon \$1; K. Kuhelj \$3; Ivan Biš \$1; Ter. Urbika 50c; Franca Perovšek \$1; Ivana Sečnik 50c; Kati Pavlič \$5; Franc Zupančič \$2.50; Štefan Rauch \$1; Jakob Kranjc 50c; Anton Podgornik \$6; Agneza Heller \$5; Anton Frankoovič \$1; Marija Koščak \$1; Marija Potočar \$1.50; M. Smerekar \$2; Jos. Plaj 40c.

Cerkvica Porcijunkule."

NAŠ STRIČEK

Honor before the Blessed Sacrament. Also I promise that I will pray before the Blessed Sacrament 1 hour every month.

Pozdravem Vas.

Stanislaus Hoge.

P. S.—Next time I will write in Slovenian.

Very good Stanley! Try hard and it will go. Your brothers wrote me very nice letters and many of them too. So long, Stanley! — Tvoj striček.

San Francisco, Cal. — Dragi striček: I am Mrs. Stankovich's little daughter. My mother was in the country and she just came home and I am sending you money for paper "Ave Maria".

M. Stankovich.

Burdine, Pa. — Dragi striček: Kako sem se zabaval med počitnicami: Počitnice sem malo imel. Cele tri tedne sem z matiko mahov od zjutraj do večer. V nedelo sem v cerkvi šel, da sem malo Jezuska in Marijo počastil. Če nism nivo delal sem pa materi pomagal, ko sem poberal, vodo nosil, derva sekal, zvečer sem pa mal poskakal. In tako so hitro minula te dva meseca. Tu je bila moja počitnica. Zdaj pa ravno spet v šoli sedim in se pridno učem 72 besed. Z Bogom dragi striček.

Rudolph Kopač.

učenc 7. razreda.

Lynbrook, N. Y. — Prisrčno se zahvalujem presvetemu Srcu Jezusovemu in Marijinemu in sv. Ani, da sem srečno prestala operacijo, ki je bila zelo nevarna. Obljubila sem, da se zahvalim v prelepem listu Ave Maria in se še

za naprej priporočam za zdravlje moje hčerke in moje.

Mrs. Agnes Xeller.

Zahvala. Zahvaljujem se Materi Božji za uslišano prošnjo in darujem en dolar za "Ave Maria". — Ana Arko, Cleveland, O.

IZ KATOLISKEGA SVETA.

Nov slov. nabožni mesečnik je začel izhajati. Ime mu je "Glasnik Presvete-ga Srca Jezusovega." Urejujeta ga Rev. John Plaznik v Des Plaines, Ill., in Rev. Jeronim Knoblehar, OFM. — Mesečnik je posvečen češčenju presvete-ga Rešnjega Telesa. Izhaja začetkom vsakega me-seca. Stane za celo \$1.00. — Vsak na-ročnik dobi uradni znak. — Naroča se: Glasnik, 1849 W. 22nd Pl. Chicago, Ill. — Rojakom ga toplo priporočamo.

Lepe besede: Dobili smo pismo, kjer beremo besede: "Ave Maria" je posebno lepo urejevan list. Hvala, da mi ga pošiljate. Tudi "Edinost" je polna življenja in pravih misli!

Dr. Anton Bonaventura, škof.

Premil. g. škofu se prav iskreno zahvaljujemo za te lepe bodrilne besede. Veseli nas ta pohvala, vendar ne iz pre-vzetnosti, temveč zato, ker nas silno ve-seli, da ustrezemo s svojim delom.

V Združenih Državah smo bili te dni priča velikanskega dela, katero se je začelo lansko leto med nami in ki obe ta krasne sadove za katoliško cerkev v Združenih državah. The National Catholic Welfare Council je bil ustanovljen lani, o katerem smo že sporočali svojim čitateljem. To je zveza naših navduše-nih škofov in nadškofov Združenih dr-žov, ki so spoznali v tem velikem času potrebo, da se združijo v delovanju za sebi izročene milijone vernikov. Spozna-li so, da bodo posamezni škofje uspešni v svojem delovanju po posameznih ško-

Dragi otroci: — V zadnji številki "Ave Maria" sem Vam razpisal nalogo, da bi mi pisali, kako ste se imeli med počitnicami. Vendar najbrže sem prišel prezigodaj, ker se Vas ni oglasilo tako veliko, kakor se Vas je navadno. Kajti sedaj ste zopet v šoli in častite sestre učiteljice so Vam gotovo že naložile veliko "Home work-a", da ga komaj zmagujete. Zato Vas pa danes še enkrat vprašam, otroci, povejte nam tu na ko-nerju, kakor ste preživeli svoje letošnje počitnice kaj ste delali in kako ste se imeli.

Vse nas bode gotovo veselilo o tem izvedeti.

Za vsako nalogo, katero boste poslali bom poslal vsakemu lepo "prize" ako pridenete pismo znamko za 5c

Na delo! Come on boys and girls!

Vaš striček.

Today I give you Riddles in english:

How shall the following be read: 2 y, u, r, 2, y, u; be; 2; y 4 me.

Why is a policeman like an aeroplane?

Za druge zastave se Vam pa priporo-ča

Vaš striček.

Aurora, Minn. — Dragi striček: Jaz Vam pišem, kako sem se imel o počit-nicah. Cele počitnice smo hodili h kate-kizmu in večkrat k sveti maši in smo veseli sprejeli sveto obhajilo o počitni-cah sem tudi večkrat brala list Ave Ma-ria sem se že privadla pisati in brati me je mama naučila, bom priporočevala list tudi mojim prijateljicam. Oprostite stri-ček moji pisavi ker sem še le deset let stara. Z Bogom,

Marian Križaj.

Bridgeport, O. — Dragi striček: En-closed you will find ten cents for button as I would like to join the Guard of

fij, samo tedaj, ako se zjedinijo kakor v sredstvih v dosego namena, tako v namenih, kateri naj bi bili pravec njihovega delovanja. Ta organizacija pa je prav zaprav samo organizacija organizacij. Pod to glavni upravo so združili vse katoliško ženstvo cele Amerike, da, celega sveta, pod imenom The National Womens Council in vsega moštva pod imenom National Laymens Council. V te dve podorganizaciji spadajo vsa moška društva in unije in organizacije in vsa ženska. Dalje posebni oddelek za katoliško dobrodelje to je za skrb za bolnišnice, norišnice, sirotišnice, skrb za reveže itd. tu je poseben oddelek za vzgojo, to so šole univerze, višje šole in sploh vseh vzgojevalnih zavodov. Tu je oddelek za katoliški tisk. Za dva dolarja na teden pošilja informacije; listi v angleščini dobe skoraj polovico novic

iz tega urada. Tu je oddelek, ki bode skrbel za zvezo vseh katolikov celega sveta v eno organizacijo.

Ravno te dni v mesecu septembru zbrovali so kakor vsi naši škofje, tako Catholic Laymens Council, tako Catholic Womens Council.

Tako bode zopet veliko novega dela začetega in izpeljanega.

V resnici se mora srce radovati vsakemu zavednemu katoliku, ko gleda vse to velikansko delo.

Tudi ameriški Slovenci se veselimo tega, ker vemo, da bode prej ali pozneje ta duh prišel tudi do nas in tudi med nami pokazal svoj blagodejni vpliv.

Naše katoliške šole po slovenskih naselbinah so se zopet odprle za tekoče šolsko leto. Kakor pripovedujejo poročila, se je število katoliških otrok povso-

di pomnožilo. Naši slovenski stariši se vedno bolj in bolj zavedajo svoje katoliške dolžnosti in radi sprejemajo na svoje ramena breme vzdrževanja lastnih katoliških šol.

Kolumbovi Vitezi so bili sprejeti v Rimu pri svetem Očetu s posebno ljubeznijo in veseljem: sveti Oče so jim skazali posebne časti da so pokazali, kako zelo cenijo katoliško prepričanje in katoliški duh, katerega širi ta organizacija.

Rev. Venceslav Vukonič, OFM., hrvatski frančiškan je prišel te dni iz Dalmacije v Ameriko v naš komisariat, kjer bode posvetil svoje delovanje med ameriški Hrvati. Mi častitega gospoda prav iskreno pozdravljamo in mu kličemo: dobro došli! V kratkem pričakujemo še več slovenskih frančiškanov, ki se nameravajo odločiti za Ameriko.

KOLEDAR 'AVE MARIA'

za leto 1921.

IZIDE V 14tih DNEVIH

To bode krasna in zanimiva knjiga.

Takoj se naročite nanj.

Cena samo 50c. ---- V staro domovino 60c.

Telephone: Canal 1614

VSTANOVLJENO 1888.

A. M. KAPSA

Slovenec pripo-
ročam svojo trгови-
no z železnino.

Pošteno blago —
zmerne cene.

2000-2004 Blue Island Ave., Cor. 20th St.
Chicago, Ill

Pridite in prepičajte se!

Severova zdravila vzdržuje
zdravje v družinah.

Tiho trpeče.

Mnoge žene in mlada dekleta trpe na
tihoma od bolezni svojega spola. Take
bolezni se ponavadi kažejo potom bo-
lečin v križu, na strani, v ledjih ali
spodnjem delu trebuha, večkratnem
glavobolu, vročem in hladnem spre-
minjanju po telesu.

Severa's Regulator

(Severov Regulator) je pravilno zdra-
vilo za odstranjenje teh bolečin in za
popravo nerednosti vseh katerih trpe
žene in dekleta. To zdravilo je bilo
znano in rabljeno mnogo let z najbolj-
šim uspehom. Dobite ga pri vašem
lekarju. Bodite previdni, da dobite si-
gurno "Severjevega". Cena \$1.25 in
5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Slovenski zobozdravnik

DR. M. JOSIP PLEŠE

Ordinira od 10 ure zjutraj do 8 ure zvečer. Ordinira tudi izven določenih ur po
dogovoru.

Specialist in Bridge Work and Gold inlays

2399 SILVER STREET, BROOKLYN, N. Y.

Za vse Ljudi in za Vse Slučaje

Gotovo je, da imam največje prodajalne in najbolj založene z različnim bla-
gom, za slovenske gospodinje in gospodarje, pa tudi za žene in neveste, ker
imam fino pohištvo in druge potrebne reči.

PRVE SO GOSPODINJE, katere dobijo pri meni najboljše peči, preproge, lino-
leum, posodo, vozičke, zibe, blazine, omare in drugo.

GOSPODARJI VEDO, da imam raznih barv, železja, ključavnic, cevi za plin,
stekla, korita in drugo vedno v zalogi.

NOČ IN DAN pa imam odprt pogrebni zavod z "AMBULANCAMI." —
Trije ambulančni in bolniški avtomobili so vedno na razpolago za vsaki
čas, za vsako nezgodo ali bolezen.

Največji pogrebni zavod, v katerem izvršujemo vsa dela v največjo zadovolj-
nost naroda.

Oba telefona noč in dan:

Bell: Rosedale 1881.

O. S. Princeton 1381.

ANTON GRDINA, TRGOVEC IN POGREBNIK

6127 ST. CLAIR AVENUE.

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim
duhovnikom svojo veliko izbi-
ro nabožnih knjig v vseh je-
zikih, vseh cerkvenih potreb-
ščin, kipov, podob, svetinjic
i. t. d.

Priporoča se tudi vsem slo-
venskim društvom ri nakupu
zastav in društvenih znakov.

21 Barclay Street, New York
Telefon, 5985 Barclay.

FRANCIS D. NEMECEK

FOTOGRAF

Se priporoča Slovenecem

1439 W. 18th St. Chicago, Ill

Telephone: Canal 2534

PROŠNJE IN IZJAVE

Rojakom, kateri želijo dobiti
svoje sorodnike iz stare domo-
vine v Ameriko

izdeluje

MIHAEL ŽELEZNIKAR

slovenski javni notar
v uradu "EDINOST"

Pišite za pojasnila na:

"EDINOST"

1849 West 22nd. Street,
CHICAGO, ILL.

FRANK SUHADOLNIK

veliko stori za "Ave Maria" in
"Edinost". On je zastopnik za
ta dva lista. Rojaki, ali ne mis-
lite, da tak mož zasluži, da ku-
pujete pri njem. — On ima

Veliko zalogo obuval

Zanesljiva in točna postrežba
6107 St. Clair Ave.

CLEVELAND, OHIO.

S slabim želodcem ni uspeha!

Dr. Orison Swett Marden, sloveči pisatelj pripoveduje: "Možgani do-
be veliko kredita, ki bi ga pravzaprav moral dobiti želodec." In prav ima.
Na tisoče ljudi je na svetu, ki se imajo zahvaliti za svoj uspeh v življen-
ju predvsem dobri prebavi. Kdor ima slab želodec in trpi bolečine, ne
more imeti nikdar popolnega uspeha. Najbolj zanesljivo zdravilo za slab
želodec je:

Zlata kolajna

San Francisco
1915

Veliko darilo

Panama 1916

TRINERJEVO AMERISKO ZDRAVILNO GRENKO VINO

Pripravljeno je samo iz grenkih rastlin,
korenin in lubja znane zdravilne vrednosti in
naravnega rdečega vina. Izčisti želodec, odpra-
vi vse snovi iz notranjosti, pospešuje prebavo,
vrne slast in ojači živce in celi sistem. Za za-
prtje, neprebavo, glavobol, omotico, nervoz-
nost, pomanjkanje energije, splošno omemog-
lost, i. t. d.

Trinerjeva Angelika Grenka Tonika

je splošno odvajalno in zelo okusno sredstvo proti slabostim telesnegasistema.

TRINERJEV LINIMENT

je izvrstvo zdravilo, zelo močno, toraj uporabno za zunanja zdravila.
Oprostilo te bo revmatizma in trganja. Ako so tvoji udje otrpli, ali imaš
bolečine v hrbtu, ali si kak ud pretegnil ali zvil, za otekline itd., ako si z
njim namažeš utrujene mišice ali noge potem, ko si se iskopal, boš začu-
den čutil blagodejen upljiv.

TRINERJEV ANTIPUTRIN je najboljši čistilec za zunanjo upo-
rabo: Grgranje, izpiranje ust, čiščenje ran, odprtin i. t. d.

V vseh lekarnah.

JOSEPH TRINER COMPANY

1333-1343 S. Ashland Ave, Chicago Ill